

ما زده کړل چې څنگه خپله دنده
پروژه تنظیم کړم او ما وکولای شول
چې د زده کړې د مهال هیره شوې
پوهه بیرته په لاس راوړم

په شغنان کې د مېرمنو پیاوړتیا

د شغنان ولسوالۍ مرکز ته څېرمه ښارگوټی (د ولسوالۍ مرکز) هم په همدې نامه یادېږي چې شاوخوا اووه ساعته د موټر واټن لري چې د بدخشان په ولایت کې د افغانستان د شمال ختیځې پولې په غرنۍ سیمې کې پروت دی تاجکستان یې د آمو سند بلې غاړې ته پروت دی .

په شغنان کې د بیسوادۍ کچه د لس سلنې ټیټه ده، په داسې حال کې چې د هیواد په نورو سیمو کې ۶۰ سلنه خلک لیک او لوست نشی کولی. د شغنان پېرئ ځوانو اوسیدونکو د خپلې زده کړې ثانوي دوره پایته رسولې او آن له پوهنتون څخه فارغ شوي دي. خو د هغوی زیات شمیر وزگار دي. چې دا د کلیوته د منلو نه وو. له همدې امله هغوی د ۲۰۱۵ کال د اپریل په میاشت کې د افغانستان د اداري اصلاحاتو او ملکي خدمتونو خپلواک کمیسیون ته مراجعه وکړه.

نوموړي کمیسیون د المان حکومت په ملاتړ د ځوانو ښځو دپاره په دولتي سکتور کې د کارروونې یو نهه میاشتینی پروگرام رامنځته کړ. ځکه چې په شغنان کې د ۱۵۰۰ تنو دولتي کارکوونکو له پلې څخه یوازې ۲۰ سلنه بېمېرمنې وې. په شغنان کې سیمه ایز حکومت غواړي چې دغه رقم لوړ شي او د لوړو زده کړو لرونکې ښځې وتوانوي چې د کار د روزنې له لارې په دولتي خدمت کې شاملې شي.

سهیلا چې ۲۳ کلنه ده د کارروونې په لومړۍ دورې کې شامله شوه. نوموړې لایقې ښونکې د خپلو زده کړو د فراغت نه وروسته نه شواي کولای چې د ښوونکې په توگه دنده ومومي. خو اوس یې د دې فرصت څخه گټه پورته کړیده تر څو د مسلک د شکلي بدلون له لارې د کار ځواک لري. سهیلا په موسکا سره په یاد راوړي: «د شمولیت آزموینه یوازې د کارروونې ۱۵ ځایونو لپاره په پام کې نیول شوې وه، ۴۵۰ تنو ښځو ورته نوم لیکنه کړې وه . دا چې زه په دې آزموینه کې بریالی شوم پیره خوشحاله یم.» وروسته له هغه، د لوست شدید مهال پیل شو. د سهار له خوا نظری لوستونه لکه اداره، مالي کنټرول، د ادارې قانون، تدارکات، بشري سرچینې او د پروژې مدیریت پرمخ بیول کیدل. د ماسپښین له خوا نظری درسونه په عمل کې پلی کیدل. «زه هره میاشت یوې بلې ادارې ته تللم او دا کار ماته ددې امکان راکړ چې د بیلابیلو ادارو د کار په باب واقعاً ژوره پوه په لاس راوړم. ما خپل روزنیز مهال د نجونو په ښوونځي، د ښځو د پاره په روغتیايي مرکز، د ولسوالۍ په روغتون، د ښوونځي په اداره او د مخدره توکو د معتادانو په یوه مرکز کې تیر کړ او په هره اداره کې مې تجربه او پوهه په لاس راوړه.» د سهیلا په شونډو مسکا را گرځي

د کار د روزنې د دورې څخه وروسته سهیلا په یوې بشوونځۍ کې د مدیرې او بشوونکې په توګه دنده ترسره کوي. په دې ځای کې دا کولای شي هغه روزنیزې او عملي تجربې چې د کار د روزنې په مهال یې په لاس راوړې وې، د بشپړې اخیستنې د پاره وکاروي. دا وايي: «زه دلته د تعویضي بشوونکې په توګه کار کوم او په اداري چارو کې هم مرسته کوم. دکارروژنې په بهیر کې ما زده کړل چې څنګه غوښتنلیکونه جوړ او رسمي لیکونه چمتو کړم. زه اوس کولای شم د نوموړو مهارتونو څخه دلته ګټه پورته کړم.»

۲۹ کلنه ثریا سهیلا ته ورته تجربه درلوده. د دوو کوچنیانو مور د بشوونکو د څانګې څخه فارغه شوې ده او د شپږو کلونو دپاره وزګاره وه. دا د کار روزنې د پروګرام څخه پوره ستاینه کوي: «دغه پروګرام زما سره مرسته وکړه چې د خپل ورځنیز کار په لړ کې خپل ځای پیدا کړم. ما زده کړل چې څنګه خپله دنده پروژه تنظیم کړم او ما وکولای شول چې د زده کړې د مهال هیره شوې پوهه بیرته په لاس راوړم.» دغه ځوانه مور اوس د بشوونکې په توګه د وییار په بشوونځۍ کې دنده ترسره کوي چې په شغنان کې د دې له کور څخه د موټر یو ساعت واټن لري. دا خپله دنده پوره ارزښتناکه بولي: «زمونږ په ولسوالۍ کې یوازې څو تنه بنځینه بشوونکي شتون لري. خو د ماشومانو د پاره پوره مهمه ده چې هم د بنځینه او هم د نارینه بشوونکو څخه زده کړه وکړي. له همدې امله، زه هیله لرم چې د کارروژنې پروګرام په راتلونکي کې هم دوام ومومي او ګڼ شمیر بنځي چې دغه دوره بشپړوي د بشوونکو په توګه وګمارل شي.»

دواړو پورتنیو بنځو هوکړه وکړه چې د دغې تجربې نه وروسته به د دې پروګرام د کار د روزنې بنځینه پلو ته په خپلو بشوونځیو کې یې له شکه لارښوونه او مرسته ورکړي. ثریا تائیدوي: «مونږ غواړو خپلې مثبتې تجربې د نورو بنځو سره چې د کار په لټه کې دي شریکې کړو او د هغوی د پاره هم د کار فرصتونه پرانیزو.»

خپرونه: سلواغه ۱۳۹۶
پروګرام: بنی حکومتولی ته وده ورکول (RCD)
پانګه ورکونکی: د آلمان د فدرالي حکومت د اقتصادي او پراختیایي چارو وزارت (BMZ)
شریکان: د محلي ارګانو نو خپلواک ریاست، د افغانستان وزارت خوڼې، د مالي وزارت، د کلیو پراختیا او بیا رغونې وزارت (MRRD) د اطلاعاتو او کلتور وزارت (MOIC) د بنځو چارو وزارت (MoWA)
پلي کونکې مؤسسه: Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
ولایتونه: بدخشان، بغلان، بلخ، کندز، تخار
د پروګرام موخه: عامه چارواکو ته د فرعي کچې چوپړتیاوو وړتیا ورکول او د وګړو پوښتنو ته مناسب ځواب وویلی شي.
ټوله موده: زمري ۱۳۹۳ - کب ۱۳۹۶